

Enheten för utbildningssamordning (USAM)
Katrin Rundström
010-240 5110
Katrin.Rundstrom@msb.se

Sammanställning av synpunkter från dialogmöten om Fortbildningstjänsten

Nedan presenteras en sammanställning av de behov och önskemål som framkommit för Fortbildningstjänsten under den dialogturné som MSB genomförde hösten 2018 och våren 2019 hos räddningstjänster. Önskemålen har varit många varför en detaljredovisning inte kommer att redogöras för här utan nedanstående redovisning är av övergripande karaktär.

Tidpunkten för beräknad publicering av plattformen har flyttats fram då arbetet har varit mer komplext än beräknat. Uppskattning för publicering är nu i början av september.

Bakgrund

MSB har tagit beslut om att öka sitt stöd till kommunal räddningstjänst inom fortbildning. Ansvaret för fortbildning ligger hos arbetsgivaren men ett stöd från MSB ses ändå som motiverat. Utförligare beskrivning av bakgrund till detta finns i rapporten ”Strukturkoncept Fortbildning”.

MSB har lanserat en digital plattform med webbutbildningar benämnd Fortbildningstjänsten. Fortbildningstjänsten kommer under sensommaren 2019 att byta lärplattform och genomgår en större utveckling vad gäller både form, funktioner och innehåll.

För att skapa en bra tjänst med rätt stöd har ett arbete genomförts med att inhämta räddningstjänsternas behov av fortbildning och synpunkter på tjänsten som den ser ut i dag, vad den önskas innehålla i framtiden – form, funktioner och utbildningar. Ett utskick har gått ut till samtliga kommunala räddningstjänster med en förfrågan om intresse att delta i dialog. Responsen var stor och för att kunna möta alla som ville delta klustrades intresserade räddningstjänster ihop för gemensamma möten. 17 dialogmöten har genomförts, flertalet som fysiska möten ute hos räddningstjänsterna men där det har önskats har distansmöten genomförts. Räddningstjänster av olika storlekar, spritt över landet - från Luleå ner till Helsingborg - har deltagit. Sista dialogmötet genomfördes 8 maj 2019. Framförda synpunkter har setts som rådgivande och har fungerat vägledande för utvecklingen av Fortbildningstjänsten.

Frågor som ställdes under dialogmötena berörde bland annat:

- Hur uppnås en bra förmåga hos de anställda?
- Organisationens studieförutsättningar - hur utbildas personalen i dag?
- Fortbildningstjänsten 2.0 – nuläge, mål, hinder och möjligheter?
- Önskade kommande nyproduktioner av webbutbildningar?
- Instruktörsstöd – önskade former och upplägg?
- Erfarenhetsåterföring – behov och funktion inom tjänsten?
- Finansiering – betalningsvilja, upplägg för rättvis finansieringsmodell?

Behoven och önskemålen har varit många men det har funnits flera gemensamma önskemål som har kunnat förverkligas inom ramen för uppdraget. Nya Fortbildningstjänsten kommer att tillgängliggöras i slutet av sommaren 2019 (början av september) och byggs i Moodle av företaget NetSapiensis.

Behov och önskemål

Plattformen/gränssnitt, tillgänglighet och startsida

”Det borde räcka att logga in en gång på MSB för att få åtkomst till alla tjänsterna. I nuläget måste man först logga in på fortbildningstjänsten men sedan även på Kunskapstest RiB och Kvalitetssäkring för att komma in där – med ett annat inlogg. Det blir för krångligt och otillgängligt”.

”Ett inlogg till alla tjänster hos MSB!”

”Större enhetligt mellan utbildningarna!”

Flertalet har påtalat vikten av att den nya plattformen är användarvänlig, tillgänglig och målgruppsanpassad. Det ska vara enkelt att navigera inom plattformen och utbildningarna önskas få ett tydligare gemensamt ramverk så att användaren inte för varje utbildning behöver lära sig struktur och upplägg såsom navigering. Idag anses utbildningarnas ramverk spreta för mycket dem emellan. Dessutom önskar man att den med större tydlighet ska visa att det är MSB:s tjänst man är inne på.

Flertalet har tagit upp att det i dagens tjänst råder oklarheter om hur man startar konto (var, om det ska göras av enskilt eller av organisation etc) och vad man förbinder sig till. Det är dessutom många som menar att gränssnittet inte känns uppdaterat och att igenkänningsfaktorn är låg i text och bild för startsidan.. Dessutom finns en stark konsensus om att räddningstjänster önskas få ett Single sign-on, SSO, konto för MSB:s alla tjänster.

Flera åtgärder har vidtagits för att skapa en attraktivare mera användarvänlig tjänst. En ny startsida har skapats med bildspel och textutor med avsikt att vara informativa och lättöverskådliga och som ska skapa igenkänning hos målgruppen, dvs. räddningstjänst. Förhoppningen är att den nya startsidan ska skapa intresse för tjänstens innehåll.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

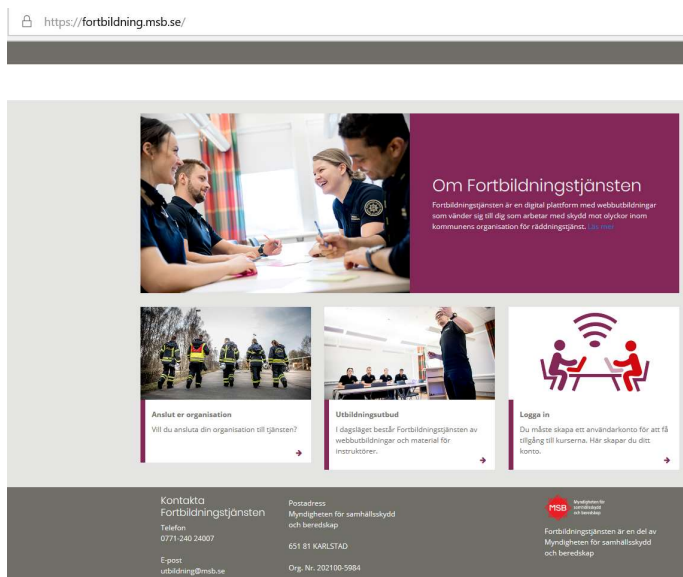
Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Tjänstens grafiska gränssnitt kommer att följa MSB:s nya grafiska profil och ha en ny webbadress; fortbildning.msb.se. Genom startsidan når man en fördjupnings sida där all viktig information om Fortbildningstjänsten finns samlad, dvs. om konceptet, hur en organisation gör för att ansluta sig etc. Informationen om inloggning och support kommer att förtydligas på nya tjänsten. Ett arbete har påbörjats för att få till ett SSO och knyta ihop angränsande tjänster såsom Förmågebeskrivning och RIB kunskapstester.

Konceptet

"Vill ha både teori och upplägg för praktiska moment"

Under mötena har det framkommit att MSB behöver förtydliga hur lärandet är tänkt att fungera för att få till en ökad förmåga. Många har påtalat att webbutbildningar är bra och önskvärdt då man behöver ett flexibelt koncept som inte kräver frånvaro från arbetet (eller familj) med resor till annan ort. Samtidigt har det påtalats att webbutbildningar generellt har pedagogiska brister vilka behöver kompletteras med lärande i grupp och praktisk övning. Lärande är socialt, och att det är först när du i diskussion med kollegor arbetar med utbildningarna som lärande blir på djupet. MSB delar denna uppfattning och har i texter, bilder och illustrationer försökt tydliggöra konceptets flöde för lärande.

Fortbildningstjänsten kommer att erbjuda lättillgängliga, flexibla och kvalitetssäkrade webbutbildningar. Lärandet sker genom en kombination av egenstudier och instruktörsledda moment i grupp med övning – teoretisk och praktisk. Tillsammans skapar detta goda förutsättningar för att utveckla kompetensen inom området skydd mot olyckor vilket leder till en ökad förmåga, både för den anställde och för organisationen. Utbudet i Fortbildningstjänsten ska ses som en del i en större helhet där både MSB och kommunala räddningstjänster tillsammans bidrar med sina delar.

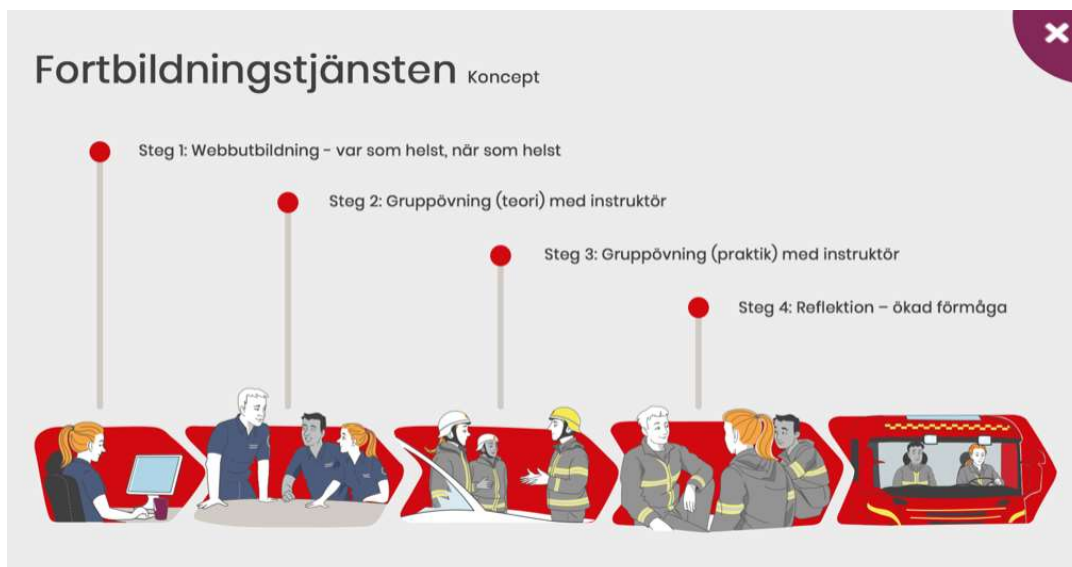
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Först genomförs en webbutbildning som den anställda kan genomföra var som helst, när som helst, som självstudier eller tillsammans med kolleger. Sedan genomför instruktören ute på arbetsplatsen teoretisk övning i grupp med stöd av det fördjupningsmaterial som är framtaget inom konceptet¹. Därefter genomförs praktisk övning i grupp utifrån framtagna övnings PM. Slutligen utvärderar och reflekterar gruppen/individerna över det egna lärandet varefter deltagaren och organisationen har stärkt sin förmåga.

Behörighet

”Återkoppling efter genomförda utbildningar”

”Utbildningsansvariga eller operativa chefer ska kunna vara administratörer och se resultat samt göra utbildningsplaner”

Flertalet räddningstjänster har önskat att tjänsten åtminstone ska möjliggöra två typer av behörigheter för den egna organisationen; studerande och ”administratör/utbildningsansvarig”.

Administratörer/utbildningsansvariga ska kunna registrera studerande och göra detta genom att exempelvis importera excellfiler med de anställda som ska registreras på en utbildning. Fördelen med att kunna importera excellfiler utifrån olika grupperingar är dels att slippa manuell hantering för varje anställd och dels att räddningstjänsten själva styr

¹ Gäller för utbildningar producerade från och med 2019. För utbildningar framtagna innan 2019 saknas fördjupningsmaterial med övnings PM och liknande.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

gruppering av de anställda – vilka som ska gå vad. Räddningstjänsterna kan grupperade enligt organisationens behov såsom exempelvis BM/deltid/befäl/station.

Räddningstjänsterna har även önskat att kunna följa upp genomförda aktiviteter för sina medarbetare, individuellt och för organisationens samtliga deltagare samt ha möjligheten att exportera sammanställning av genomförande. Organisationernas aktiviteter ska särskiljas åt. Utifrån den exporterad sammanställningen kan sedan räddningstjänsterna bokföra dessa i aktuellt personalhanteringssystem (såsom Daedalos). När det gäller Daedalos har det för vissa räddningstjänster varit viktigt att få till en synkning mellan Moodle och Daedalos. För andra har det inte varit av vikt utan det avgörande har istället varit möjligheten att kunna exportera genomförda aktiviteter för dess anställda.

Förutom en synkronisering mellan plattformen och Daedalos så kommer ovanstående önskemål kunna tillgodogöras i den nya plattformen. Tekniskt är det komplext att få till men vi har tagit fram en lösning som vi tror ska uppfylla behoven. Möjligheten till egenregistrering kommer finnas kvar för de räddningstjänster som själva inte önskar arbeta med att systematiskt få in tjänstens utbud som en del av organisationens egna övnings- och utbildningsutbud. MSB kommer inledningsvis inte att integrerar Moodle med Daedalos då det skulle innebära en betydande kostnad.

Min sida (Mitt Moodle)

I tidigare tjänst har man direkt från startsidan kommit in i respektive utbildning. Det har framkommit önskemål om att de studerande ska få en bättre vy över vilka utbildningar den är registrerad på samt hur långt den har kommit samt inom vilket tidsintervall utbildningen ska genomföras.

I kommande tjänst kommer användaren efter inloggning att hamna på ”Min sida” med en egen vy för respektive användare. I denna vy kommer varje anställd att se vilka utbildningar den är registrerad på (av organisationen eller genom självregistrering). Från denna vy finns även en meny varifrån utbildningskatalog återfinns. I vyn visas även ett nyhetsflöde samt forum. Vi har valt att hålla vyn ”avskalad”, detta för att förbättra överskådligheten och göra tjänsten mera användarvänlig.

Vi har ännu inte hittat en teknisk lösning så att användaren kan se under vilket tidsintervall den ska genomföra en utbildning. Detta beror på komplexiteten av att det är 160 organisationer som ska särskiljas åt och där samma utbildning ska kunna starta närsomhelst. Det kan innebära flera hundra unika kursstarter för varje utbildning. Det går inte att jämföra med exempelvis ett universitets förutsättningar där det vanliga är en kursstart per termin. Exempelvis; Tyska C går vt 19 med kursstart 20 januari. I Fortbildningstjänsten kan vi istället under en vårtermin få flera hundra unika kursstarter för samma utbildning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Systematik och utbildningskatalog

"Vill ha en nivå för deltidsnivå, heltid och befälsnivå"

"Följ Röd, grön, gul som i Didalos"

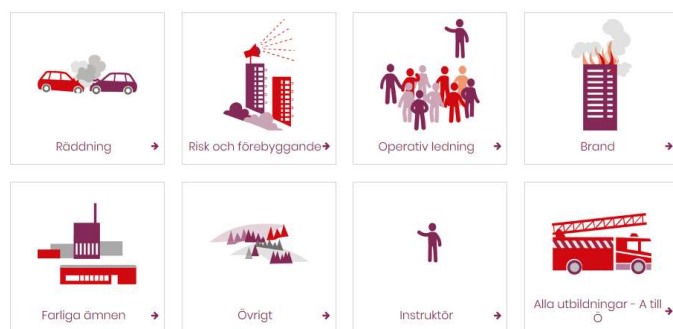
"Förbättra strukturen, svårt att få en överblick över vilka utbildningar som finns för mig, vilket innehåll de har, omfattning, nivå..."

Under dialogturnén har det tydliggjorts att det efterfrågas en systematik för utbildningarnas utbud. Önskemål har påtalats om att utbildningarna behöver grupperas dels utifrån ämne och dels utifrån nivå (deltid, BM, befäl eller grund och vidareutbildning)).

I kommande tjänst kommer utbildningarna att vara grupperade i områdesindelningar under "Utbildningskatalog". Varje områdesindelning har ett namn och en illustration för att tydliggöra vilket ämne det gäller. Ämnesområdena är; Räddning, Risk och förebyggande, Operativ ledning, Brand, Farliga ämnen, Övrigt, Instruktör och Alla utbildningar – A till Ö. Flera utbildningar är svåra att gruppera då de skulle kunna höra hemma under flera områdesindelningar varför det kommer att gå att se det totala utbudet under Alla utbildningar – A till Ö. Hur en indelning utifrån nivå skulle kunna grupperas är ännu inte löst varför ett sådant tillägg kommer senare.

Utbildningskatalog

Nedan ser du utbudet av tjänstens utbildningar indelade i olika områdesindelningar. När du klickar på respektive områdes illustration får du fram en lista på aktuella utbildningar.

Utbildningar och utbildningsutveckling

Omfattning och kvalitet

"Organisationerna behöver inte lägga krut på att skapa utbildningar utan kan fokusera på att få till genomförande."

"Måste nå dem där de är."

"Korta moduler - max 45 min. Idag alldeles för långa/ omfattande utbildningar! 50 totalt till övning och utbildning för grib personal."

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

"Vill kunna blocka avsnitt i en utbildning."

Under mötena har flertalet sagt sig uppskatta befintliga utbildningars innehåll. Utbildningarna har ansetts hålla hög kvalitet och ha ett bra pedagogiskt upplägg med en lagom omfattning. Skogsbrand lyfts emellertid fram av många som ett exempel på en allt för omfattande utbildning på sina 16 timmar. Flera har förklarat att det råder stora skillnader på deltidarnas och heltidarnas förutsättningar för studier. Deltidarna har oftast ca 50 timmar per år för utbildning och övning medan heltidarna brukar ha tid under varje arbetsplats att ägna sig åt utbildning och övning. En risk som målas upp är att allt för omfattande utbildningar tenderar att "stänga ute" deltidarna. Framförda önskemål är att utbildningarna ska gå att använda för både heltidare och deltidare (beredskapspersonal) och att MSB bättre utgår ifrån räddningstjänstens förutsättningar för utbildning.

Det har med anledning av ovan framkommit önskemål om att bygga utbildningar i moduler om 30 till 45 minuter. Detta skulle underlätta för organisationerna att implementera utbildningarna i sitt egna utbud. Kortare moduler menas även minska motståndet till att genomföra utbildningen. Dessutom skulle det bättre höra ihop med hur utbildnings och övningsverksamheten ser ut. Många räddningstjänster beskriver att de har ett upplägg där en instruktör gör en teoretisk dragning på 30-45 min varefter gruppen praktiskt övar 1.5 h. En modul skulle då kunna ersätta delen med teoretisk dragning och bättre följa räddningstjänsternas studieförutsättningar.

Några räddningstjänster använder i dag endast delar av en utbildnings innehåll och vill kunna "stänga ner" de delar i utbildningarna som inte är av intresse för att bättre anpassa innehållet till olika gruppers behov. Frågan om hur vi ska bygga framtida utbildningar för att tekniskt möjliggöra detta undersöks i skrivandets stund.

Kunskapstester

"På ett pedagogiskt sätt säkerställa att individen har lärt sig"

Ett tydligt kvitto till individen att hen förstått innehållet i utbildningen samt att arbetsgivaren får ta del av "resultatet."

För att organisationerna ska kunna följa upp genomförda aktiviteter har det påtalats ett behov av att lägga upp utbildningarna som egenstudier. Samtidigt har flera påtalat att det finns behov av att göra utbildningarna i grupp, lett av en instruktör där denne i så fall bokför närvaro. I kommande plattform är båda varianterna möjliga även om webbutbildningarna tekniskt är uppbyggda för egenstudier.

Det har funnits olika uppfattningar om organisationerna önskar avslutande kunskapsprov för att mäta lärandet i varje utbildning eller om det räcker att ha enklare frågor för självreflektion. Alla är däremot överens om att genomförd aktivitet måste kunna följas upp av organisationen.

Det MSB kommer att kunna erbjuda är att kunna följa upp genomförda aktiviteter men vi kommer inte att lägga in omfattande kunskapsprov för att mäta i vilken nivå som lärandet har skett. Det är upp till arbetsgivaren att säkra att personalen har den kunskap som krävs

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

för att utföra sitt arbete. Vi ger ett stöd som underlättar för arbetsgivaren att ta sitt ansvar genom att tillhandahålla kvalitetssäkrade utbildningar. Vid nyproduktion och revideringar kommer dock enklare kunskapstester att läggas in för att uppmuntra till reflektion över det egna lärandet.

Styrning

Inställningen bör vara att MSB tillhandahåller en nationell grundnivå kopplad till räddningstjänstens olika kompetenser/ befattningar, och sedan finns möjligheterna för räddningstjänsterna att lokalanpassa.”

”MSB lägger nationell nivå - från Grib - trafik, kem, stegar.”

”MSB tar lead och sätter ner foten - de här förmågorna ska alla ha.”

En tendens som framkommit under mötena är en önskan om att MSB ska ta ett steg fram i att leda och peka ut vad som ska vara gemensam grundförmåga hos räddningstjänst. Många ser möjligheter i att Fortbildningstjänsten skulle kunna bli den systempåverkande kraften. Några organisationer önskar att MSB ska kräva deltagande i plattformen och peka ut obligatoriska utbildningar.

MSB delar uppfattningen om att en välutvecklad tjänst med ett brett utbud av utbildningar (från grund till vidareutbildning) är en viktig del MSB:s ansvar i att ge stöd till kommunal räddningstjänst och där tjänsten på sikt skulle kunna vara systempåverkande. Det kommer att ta tid att bygga ut tjänstens innehåll till att möta behoven.

Kommande utbildningar

”Gärna interaktiva utbildningar i rimlig omfattning eftersom det underlättar med resurshållningen för räddningstjänsten.”

”Nytta för många på en basnivå!”

”Skapa en grundförmåga genom basutbildningar”

”Skapa repetitionsutbildningar på grundnivå.”

Räddningstjänsterna önskar kvalitetssäkrade utbildningar på alla nivåer vilket skapar en grundförmåga för svensk räddningstjänst. Det önskas allt ifrån repetitionsutbildningar av grundutbildning till utbildningar som snabbt svarar för hantering vid nya identifierade risker.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Vid frågor om önskade kommande utbildningar har det funnits en stor konsensus om att behoven är många och att det behöver skapas en bredd och en progression för att bli till verklig nytta för organisationerna så till den grad att de kan implementera utbudet i sina egna organisationer för att ersätta produktion av eget material. Dock finns en förståelse för att detta kommer att ta tid varför man önskar en första prioritering av grundutbildningar, så kallade repetitionsutbildningar från SMO och Grib. Detta är något som MSB i det fortsatta utvecklingsarbetet kommer att ta fasta på. Under innevarande år (2019) kommer fyra repetitionsutbildningar att tas fram inom området räddning. Nästa år (2020) kommer repetitionsutbildningar inom brand att tas fram.

Användarvänlig

"Stor uppförsbacke att göra det individuellt"

"Stor spridning i vana att använda dator. Mycket motstånd för teoretisk utbildning. Vi är praktiker."

Många har påtalat att det inom räddningstjänst finns en stor spridning i datavana och av att genomföra webbutbildningar. Många anställda är praktiker och det kan finnas ett motstånd till teoretisk utbildning och ännu mera till teoretisk webbutbildning. Plattformen och dess utbildningar måste därför vara användarvänlig med fokus på avskalad och lättöverskådlig vy. Det ska vara enkelt att navigera och ta del av utbudet. Plattformen behöver ha stark igenkänning och vara praktisknära.

MSB förstår de skilda förutsättningar som råder och försöker att skapa en plattform som möter just detta. Vi förstår att det kan finnas motstånd till att genomföra webbutbildningar vilket ställer höga krav på pedagogiskt upplägg. Vi har jobbat med igenkänning, målgruppsanpassning och användarvänlighet. Av denna anledning har vi valt att ta fram en ganska avskalad plattform vad gäller funktioner. Fler funktioner kan byggas på efter hand när vi märker hur tjänsten hanteras och vad som efterfrågas. För att skapa trygghet i användandet kommer en instruktionsfilm att tas fram samt olika guider.

Samverkan och räddningstjänster som resurs

"Att MSB samverkar med räddningstjänsterna med att plocka "russinen i kakan" gällande bra utb.material"

"Lokalt material kan bli nationellt"

"Räddningstjänsten måste vara med och ta fram materialet för vi har sprungit om MSB. Metod och teknikutveckling ligger före MSB!"

"Bygg snabbare upp tjänsten genom att vi får dela med oss av vårt befintligt material"

Flera räddningstjänster önskar utökad samverkan med MSB i att vara behjälpliga i att ta fram bra kvalitativa utbildningar. De deltar gärna i utvecklingsarbetena med sina perspektiv och erfarenheter. Tidigare har räddningstjänsterna användas i större utsträckning än vad de gör vilket det finns en önskan om att återgå till. Då ökar chansen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

till ”rätt utbildningar”. MSB ser positivt på detta och kommer att bjuda in räddningstjänster att delta i utvecklingsarbeten inom ramen för Fortbildningstjänsten.

Instruktörsstöd

”Learning by doing - så instruktörer blir väldigt viktigt.”

”Behov av regionala instruktörsutbildningar inom olika ämnen. Att skicka till skolorna blir för dyrt. Gör idag därför egna (av varierad kvalitet och köper in av externa (motorsåg).”

”Instruktörerna måste få med sig ett pedagogiskt underlag för hur man för vidare.”

Från Effektiva räddningsinsatser ärvdes en avsikt om att lärandet skulle ske genom blended learning med webbutbildningar och instruktörsledda moment. När Fortbildningstjänsten lanserades skapades dock endast webbutbildningar och stödet för instruktörer pausades. Under dialogmötena har det dock blivit tydligt om att det finns en fortsatt stark önskan om att få till ett instruktörsstöd. Det stöd som framförallt har lyfts fram som viktigt har varit ett materialstöd med övnings PM. Många har också lyft behov av instruktörsutbildningar i pedagogik och en del ser ett behov av instruktörsutbildningar inom olika sakområden, detta som komplement till ett materialstöd.

I det fortsatta utvecklingsarbetet, med start januari 2019, kommer alla utvecklingsarbeten inom ramen för Fortbildningstjänsten att vara att dels ta fram en webbutbildning inom ett område och dels att ta fram ett fördjupningsmaterial inom samma ämne för instruktörer. Materialet ska ge stöd i upplägg för både teoretisk och praktisk övning. Dessutom har en webbutbildning för instruktörer tagits fram som ska ses som en grundutbildning där konceptet inom Fortbildningstjänsten går igenom samt där det ges verktyg i pedagogiskt ledarskap. Utbildningar som tidigare har tagits fram kommer att sakna instruktörsstöd men vid revidering kommer detta att kompletteras allt eftersom.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

I den nya plattformens kurskatalog ”Instruktör” kommer det alltså att läggas upp utbildningsmaterial såsom lärarhandledningar, presentationer och övnings PM för Instruktörer att använda i respektive organisation². Materialet kommer att gå att ladda ner (PDF filer, wordokument, Powerpointpresentationer etc). Materialet laddas upp samtidigt som en ny webbutbildning publiceras då de båda hör ihop. Webbutbildning följs alltså av ett fördjupningsmaterial för instruktörer och bildar tillsammans en helhet (en flerstegsraket för utvecklad kunskap!).

Forum

”Forum där vi kan tipsa om hur man har löst olika problem. Dela med sig om hur man gjort - dokument, filer. Vill ha möjlighet till erfarenhetsåterföring”.

”Svårt att få räddningstjänst att dela med sig av den egna organisationens brister. Kan händelserapport ge något?”

Flertalet räddningstjänster har önskat att den nya Fortbildningstjänsten ska skapa kanaler för erfarenhetsutbyte. Flera räddningstjänster har sett forum som en lösning för att möta detta behov medan andra ser risker i att forum inte kommer att nyttjas på grund av en kultur där vanan inte är att dela med sig av sina misstag (eller framsteg). En annan risk som lyfts är att forumen kan komma att användas felaktigt.

MSB har valt att skapa forum - ett för varje ämne inom MSB/utbildningsområde. MSB:s ämnesnätverk kommer att bevaka forumen och agera moderatorer. MSB betraktar forumen som ett försök att erbjuda räddningstjänsterna en möjlighet att mötas, genomföra erfarenhetsutbyte där vi efter en tid kommer att utvärdera hur de har fungerat för att ta ställning till eventuella åtgärder. Forum som inledningsvis kommer att erbjudas är;

- Forum Farliga ämnen
- Forum Operativ ledning
- Forum Räddning
- Forum Brand
- Forum Risk och förebyggande

² Observera att detta gäller för utbildningar framtagna från och med 2019. För utbildningar framtagna innan 2+19 saknas fördjupningsmaterial vilket kommer att tillkomma vid revidering av utbildningarna.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Nyhetsflöde/Aktuellt

"Kanal för nyheter med fokus på det operativa"

Flertalet räddningstjänster har önskat ges en kanal för nyheter från MSB med fokus på utbildning och det operativa samt förebyggande arbetet. Det menas kunna öka attraktiviteten av att regelbundet logga in på tjänsten.

Ett nyhetsflöde kommer finnas med i den nya tjänsten där MSB regelbundet kommer att publicera nyheter. Nyhetsflödet kommer att vara unikt för Fortbildningstjänsten och kommer inte att ha med alla nyheter som exempelvis publiceras på msb.se. Nyhetsflödet kommer att vara gemensamt för alla plattformens deltagare med information från MSB till räddningstjänsterna. Här kommer det exempelvis att stå när en ny utbildning eller ett nytt utbildningsmaterial har publicerats och nyheter från MSB:s olika sakenheter etc.

Webbinarier

"Korta filmavsnitt med metoder/moment"

Förutom utbildningar ha "snabbspår! Tex webinarier och filmade föreläsningar (vid nya risker)

Det har önskats en breddning av utbudet till att bland annat även innefatta webinarier och korta informationsfilmer. MSB är positiva till att bredda utbudet och undersöker lämplig kanal för webinarier och likande.

"Extern utbud - Digitalt kartotek"

"Skapa en yta där material delas mellan räddningstjänsterna."

Flera organisationer har uttryckt önskemål om att genom tjänsten kunna dela lokala utbildningsmaterial mellan räddningstjänsterna.

Även om MSB förstår behovet är det en önskan som i dag är svår att uppfylla då det skulle innebära att MSB anses som ansvarig för allt uppladdat material. Det i sig skulle betyda att omfattande resurser för kvalitetsgranskning och gallring. Denna resurs saknas i dag. Däremot kommer det i nya tjänsten att finnas möjlighet för räddningstjänsterna att lista de lokala utbildningsmaterial den egna organisationen har som den är villig att dela med sig av. Alla organisationers förteckningar laddas upp genom ett digitalt formulär och visas sedan som en sammanställning över alla organisationers material– såsom ett kartotek i vilket en organisation kan söka upp om en organisation som har efterfrågad utbildning.

Uppgifter som kommer att finnas är; namn på organisationen, rubrik på utbildningar, kort om innehåll för varje utbildning och kontaktuppgifter. Det kan liknas vid en "förmedlartjänst" för att räddningstjänster ska hitta varandra och kunna delge varandra material.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Fortsatt dialog, "Förslagslåda" och support

"Förslagslåda på kommande utbildningar"

"Support 24 b"

Flera har visat intresse för hur tjänsten och dess utbildningar ska förvaltas samt för hur den fortsatta dialogen ska föras för vidare utveckling och förbättring. Många har önskat ett fortsatt forum för dialog och poängterar att dialogturnén inte får ses som en punktinsats om Fortbildningstjänsten verkligen ska bli räddningstjänstens plattform. Flera har även påtalat vikten av att användarna snabbt ska kunna komma med önskemål eller anmäla problem i användandet.

Vi ser det som två frågor; dialog och support. Vi kommer att fortsätta att ha dialog med räddningstjänst om Fortbildningstjänstens förvaltning och utveckling. Vi har ännu inte en fastställd rutin för hur dialogen ska formaliseras, om det blir referensgrupper eller årliga dialogmöten (fysiskt eller distans). Vi är dock ense om att detta är ett måste för att få till ett bra stöd - rätt stöd.

För att ge alla användare möjlighet att vara delaktiga i den fortsatta utvecklingen kommer kommande tjänst att ha ett standardiserat digitalt formulär att fylla i med önskemål om framtida utbildningar (inom ramen för Fortbildningstjänsten), material eller nya funktioner till tjänsten. Dessa kommer att utgöra underlag vid dialog samt ligga till grund för tjänstens inriktning och utveckling.

Vad gäller support så ser förslaget till rutin ut enligt följande. Support sker via mail supportfortb@msb.se. Användarsupport tillhandahålls vardagar, 09:00-15:00 och besvaras i normalfallet inom 1 dygn. Behovet av support kommer att behöva utvärderas efter att plattformen satts i drift, förslagsvis efter 1 år, för att se om det är en rimlig servicenivå att tillhandahålla.

Avgift

"Storlek på avgift helt central"

"Avgift som en trappa utifrån invånarantal i organisationen - förbund/ kommun..."

"Avgiftsfritt! - kommunerna har sämre ekonomi och gör neddragningar - stor risk för att ej proritera detta trots behov"

Den stora majoriteten av tillfrågade räddningstjänster har varit kraftigt negativa till att Fortbildningstjänsten ska finansieras genom avgift från användarna. En administrativ avgift i storleksordning som den som tas ut för 90 sekunder och RIB kunskapstester anses dock rymmas inom flertalets betalningsvilja.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Många har påpekat att en större avgift riskerar att utesluta de räddningstjänster som är mera ekonomiskt sårbara men som kan tänkas ha störts nytta av tjänstens innehåll. En större avgift riskerar enligt dem leda till att öka gapet i räddningstjänsternas förmåga snarare än att verka systempåverkande i att skapa en gemensam grundförmåga.

Räddningstjänsterna har även svårt att förstå bakomliggande orsaker till varför stödet till räddningstjänst har olika finansieringsprinciper. De menar att det finns en vana av att få ett bra stöd till låg kostnad såsom exempelvis RIB kunskapstester: Detta förstärker den låga betalningsviljan. Vilket förstärks ytterligare av tidigare löften där det initialt lovades betydligt mer än vad utkomsten blev för Fortbildningstjänsten varför många vill iaktta en avvaktande roll. De önskar först bli motbevisade om nyttan innan de förbinder organisationen i ett abonnemang.

Vid frågor om hur en avgiftsmodell bör byggas för att få till en så rättvis fördelning som möjligt verkar det finnas en majoritet som menar att organisationers invånarantal borde ligga till grund snarare än organisationens antal anställda. Detta då en organisation kan ha många deltidare men i omsättning vara en mindre organisation med lägre betalningsförutsättning.

Fortbildningstjänsten tillhandahålls i dag utan avgift då tjänsten är under utveckling men kommer på sikt att avgiftsbeläggas. Först 2020 kan det bli aktuellt att införa en avgift. Vid införande av avgift kommer anslutning ske på organisationsnivå där årsabonnemang ingås. Principer och storlek på kommande avgift är ännu inte fastställd utan behöver undersökas närmare men MSB gör vad vi kan för att hålla nere på avgiftens storlek.

Egen yta för lokalt material

Egen yta för lokalt eget material!!!

”Två ytor – MSB:s framtagna och egen yta för eget material.”

Flera räddningstjänster – stora som små har framfört önskemål om att få tillgång till en egen yta på plattformen för organisationen att ladda upp sina lokala egna utbildningar och material. Flertalet har ett behov av en egen plattform men vill inte ha flera olika lösningar då de ser en risk i att de då inte skulle börja använda Fortbildningstjänsten. Om de skulle ges en egen yta på Fortbildningstjänsten löser det ut deras behov, allt blir samlat på ett ställe vilket ger ett stort mervärde vilket även skulle öka betalningsviljan.

MSB har förståelse för att räddningstjänsterna önskar så få system som möjligt och håller på att utreda under vilka förutsättningar en egen yta skulle kunna tillgodogöras. Rättsligt är det viktigt att räddningstjänsterna inte ges tillgång till varandras yta då MSB i sådana fall skulle bli ansvariga för allt innehåll. Vilka tekniska lösningar som finns för detta samt vad det skulle innebära i form av utvecklingskostnad och driftskostnad behöver dock fortsättas utredas. Frågan är dock hörsammad och det arbetas på att försöka få fram en acceptabel lösning. Denna del kommer dock inte att vara klar till nylanseringen av Fortbildningstjänsten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Övrigt

Förtroende/kommunikation/marknadsföring

"Tyvärr har man vant sig vid att lösa saker på ett eget sätt under de här åren, för att plattformen ska få genomslagskraft bör plattformen användas på skolorna! Då kommer de nya brandmännen med likvärdig kompetens till rätj och har vanan att använda plattformen."

Jag visste inte att Fortbildningstjänsten fanns. Det behöver marknadsföras bättre, drunknar i mail så det ger ingenting. Satsa på personliga kontakter och regionala seminarier."

MSB är medvetna om att Fortbildningstjänsten ännu är ganska okänd och kommer att satsa på flera marknadsföringsaktiviteter när plattformen är färdig för publicering. Vi delar uppfattningen att det behövs uppsökande aktiviteter för att nå ut.

Responsive

"Kommer den att vara responsive? Ett måste i dag."

Många har önskat att plattformen och utbildningarna ska vara responsive för padda och telefon då många kommer att ta del av utbudet genom denna teknik. Flera stationer har inte bärbara eller stationära datorer till alla. För en del deltidstationer saknas datorer helt (och fiber). Många kommer att sitta hemma och genomföra utbildningarna. För att de ska kunna använda Fortbildningstjänstens utbud finns därför starka önskemål om responsivitet.

Det går att använda Mobil Appen idag men utseendet är inte anpassat enligt MSB:s grafiska profil. Under hösten kommer ett arbete påbörjas för att anpassa appen utifrån MSB:s grafiska profil.

Off-line

Hänsyn till att alla stationer inte är digitaliserade. Inget fiber på alla deltidstationer, ibland saknas till och med dator. Bra om det går att använda off-line.

Flera har även önskat att det ska gå att arbeta med innehållet i off-line. I nya plattformen kommer det att gå att använda tjänsten off-line. För att kunna ta del av Moodle i off-line läge måste man använda antingen Moodle appen för IOS/Android eller Moodle Desktop appen som man kan köra under Windows/Mac OS X. Att arbeta off-line via en vanlig webbläsare fungerar inte. Genom att arbeta off-line har man tillgång till materialet som läggs upp i kurserna. Det går inte att genomföra en utbildning 100 % i off-line läge. Man måste ansluta minst 2 gånger: - 1 gång för att hämta materialet - 1 gång för att rapportera att man har genomfört kursen.

Statistik

"Yta för kunskapsåterföring från forskning"

I händelserapporten fyller de i en fråga om "till nytta för andra räddningstjänster". Vad händer med dessa svar? Skulle de kunna läggas upp i Fortbildningstjänsten?"

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Vi har tagit fram ett nyhetsflöde som skulle kunna användas för att föra ut relevant statistik. Frågan om vilken statistik som är av intresse behöver närmare undersökas. Flera har nämnt Insatsrapporter, After Action review och statistik från Daidalos.